

**ДО
КОМИСИЯТА ЗА
РЕГУЛИРАНЕ НА СЪОБЩЕНИЯТА**
ул. „Ген. Йосиф В. Гурко“ № 6,
гр. София, п.к. 1000

**НА ВНИМАНИЕТО НА:
Г-Н ИВАН ДИМИТРОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КРС**

**ОТ
„ЦЕТИН БЪЛГАРИЯ“ ЕАД**
р-н „Младост“, ж.к. „Младост 4“,
Бизнес Парк София, сгр. 6,
гр. София, п.к. 1766

ОТНОСНО: *Становище по Проект на Правила за използване на радиочестотния спектър след регистрация*

**УВАЖАЕМИ Г-Н ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА КРС,**

На основание чл. 36, ал. 2, във връзка чл. 66а, ал. 3 от Закона за електронните съобщения (ЗЕС) и Решение 151/15.04.2021 г. на Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) с настоящото „ЦЕТИН БЪЛГАРИЯ“ ЕАД (ЦЕТИН) представя в законоустановения срок становище по Проекта на Правила за използване на радиочестотния спектър след регистрация (Проекта).

I. Общи коментари по Проекта:

1. Считаме че регистрацията в новия регистър на КРС по чл. 33, ал. 1, т. 3 от ЗЕС следва да бъде еднократна. Последното следва от буквалната редакция на посочената разпоредба, а именно - *Комисията създава и поддържа публични регистри на лицата, които са регистрирани за ползване на радиочестотен спектър*. Законово изискване е този регистър да бъде персонален – на самите лица, осъществяващи електронни съобщения, респ. използващи радиочестотен спектър, след регистрация, а не да бъде регистър на мрежите, които ползват радиочестотен спектър след регистрация.

Персоналният характер на посочения регистър означава еднократност на вписването в него, тъй като на регистрацията по закон подлежи самото лице, което е едно. Последното следва както от данните по чл. 33, ал. 3 от ЗЕС, съдържащи се в регистъра, така и от законовите реквизити на заявлението за регистрация по чл. 83, ал. 1 от закона.

В този смисъл, регистрацията следва да бъде извършена въз основа на данните в заявлението по чл. 83, ал. 1 от ЗЕС, като последващите промени във вписаните в регистъра данни, вкл. в случаите на закриване и/или включване на нови радиорелейни участъци, следва да бъдат предмет не на нова регистрация, тъй като регистърът по закон е персонален и промяна на самото регистрирано лице няма, а на изменение на вече направената регистрация с актуализация на данните. Самите данни по чл. 33, ал. 3, т. 2 от ЗЕС за предоставения ограничен ресурс са атрибут на регистрацията на самото лице, което се вписва в регистъра.

Същевременно, данните чл. 33, ал. 3, т. 2 от закона за предоставения ограничен ресурс, респ. тези по Приложение № 2 към чл. 3, ал. 2 от Проекта, ще бъдат публични и ще позволяват извършването от всяко лице на проверката по чл. 8 от Правилата.

2. В Правилата трябва да бъде предвидена Преходна разпоредба, която изрично да уреди редът, процедурата и срокът, в който КРС служебно трябва да регистрира в новия регистър лицата, на които е предоставен радиочестотен спектър до влизането в сила на новите Правила, който до момента е използван въз основа на издадени от Комисията разрешения.

Последното е наложително с цел регулаторна предвидимост и реализиране на плавен преход към прилагането на новия регистрационен режим по чл. 64 и чл. 66а от ЗЕС.

II. Предложения по конкретните текстове на Проекта:

1. В чл. 6 от Проекта да бъдат направени следните изменения и допълнения:

1.1. Алинея 3 да придобие следната редакция:

„(3) В случай, че електромагнитните излъчвания, следствие експлоатацията на електронните съобщителни устройства, превишат определените в съответните стандарти гранични стойности, лицата се задължават да ги приведат в съответствие възможно най-бързо или ако това е невъзможно, да спрат използването им.“;

1.2. Алинея 5 да придобие следната редакция:

„(5) В случай, че превишаването на граничните стойности на електромагнитните излъчвания е в резултат от работата на две или повече устройства, разположени в непосредствена близост едно до друго, и при работата само на едното от тях не се наблюдава превишаване на граничните стойности, то лицата е необходимо да се опитат да договорят мерки, при които не се превишават граничните стойности на електромагнитните излъчвания. В случай на невъзможност да бъде постигнато съгласие, въпросът се отнася до Комисията.“

1.3. Да бъде създадена нова ал. 6 със следната редакция:

„(6) В случаите на смущения в работата на електронните съобщителни мрежи се прилага редът, предвиден в общите условия на съответния мрежов оператор по чл. 15, ал. 2 от Закона за електронните съобщителни мрежи и физическа инфраструктура.“

Мотиви: Предложената редакция на ал. 3 следва текста на чл. 7, ал. 3 от действащите към момента Технически изисквания за работа на електронни съобщителни мрежи от неподвижна радиослужба и съоръженията, свързани с тях. Посочената разпоредба не е случайна и е логична, тъй като спирането на експлоатацията е крайна мярка, към която следва да пристъпи само в случай на невъзможност за привеждане на електронните съобщителни устройства в съответствие. Противното решение *de facto* би довело до преустановяване предоставянето на услуги на крайните ползватели, което е неправилно.

По отношение на ал. 5 от Проекта считаме че е налице вътрешно противоречие между посочената разпоредба и аналогичния като фактически състав по чл. 21, изр. второ от Проекта, предвиждащ не преустановяване работата на съответното устройство, а договаряне на мерки, елиминиращи смущенията, и в случай на невъзможност да бъде постигнато съгласие, отнасяне на въпроса до КРС. Предвид това, предлагаме нова редакция на ал. 5 на чл. 6 посредством пренасяне в посочената разпоредба на основното правило по чл. 21, изр. второ от Проекта.

Предложената нова ал. 6 е с цел съответствие на Правилата като подзаконов акт с горестоящия такъв акт - Законът за електронните съобщителни мрежи и физическа инфраструктура (ЗЕСМФИ). Съгласно чл. 15, ал. 2 от ЗЕСМФИ, *мрежовите оператори предоставят достъп до и/или съвместно ползване на физическата си инфраструктура с писмен договор при предварително оповестени на интернет страницата си прозрачни, пропорционални и справедливи общи условия. Задължителен минимален реквизит на общите условия по ЗЕСМФИ са и техническите условия и ред за даване на указания при констатирано техническо несъответствие на електронните съобщителни мрежи, разположени въз основа на предоставено право на достъп до и/или за съвместно ползване* (чл. 15, ал. 3, т. 1, б. „е“ от закона).

С други думи, законодателят изрично е предвидил, че в разглежданите случаи се прилага редът, предвиден в общите условия на съответния мрежов оператор по ЗЕСМФИ. По-конкретно, прилага се редът за даване на указания от мрежовия оператор при констатирано техническо несъответствие, който ред самият оператор е предвидил въз основа и в изпълнение на закона в общите си условия по ЗЕСМФИ.

2. В чл. 7 от Проекта след „Комисията“ да бъде добавен следният текст: „съгласно образеца по приложение № 3“.

Мотиви: Считаме че като допълнително приложение № 3 към Правилата следва да предвиден образец на заявлението за регистрация на радиочестотния спектър, който е предмет на Правилата. Посоченият образец следва да конкретизира в типизирана форма реквизитите и приложенията на заявлението, предвидени в чл. 83, ал. 1 и 2 от ЗЕС.

Посоченият образец има важно практическо значение, тъй като би способствал за по-голяма бързина и процесуална икономия при провеждане от КРС на процедурата по регистрация, вкл. спазване на предвидените за това срокове по чл. 9, ал. 3 от Проекта, във връзка с чл. 85, ал. 2 от

ЗЕС. Наличието на такъв образец би ограничило в максимална степен и потенциалните неточности и/или непълноти в заявлението за регистрацията.

В посочения образец следва да бъдат предвидени и реквизити за случаите само на изменение на вече направената регистрацията от КРС. Посоченото предложение е с цел яснота тъй като в чл. 19 от Правилата, уреждащ процедурата за изменение на регистрацията, са предвидени реквизити на искането за изменение.

3. В чл. 9 от Проекта текстът „определен от него срок“ да бъде заменен със „7-дневен срок от получаване на уведомлението“.

Мотиви: Предложението е с цел съответствие на Правилата с чл. 83, ал. 4 от ЗЕС, предвиждащ 7-дневен срок за отстраняване от заявителя на констатираните непълноти или нередовности на заявлението.

4. Алинея 2 на чл. 11 да придобие следната редакция:

„(2) Размерите на таксите по ал. 1, сроковете и начинът на плащането им се определят с тарифата по чл. 147 от Закона за електронните съобщения.“

Мотиви: Съгласно чл. 147, ал.1 от ЗЕС, размерът на таксите по Глава осма от закона, сроковете и начинът на плащането им се определят с тарифа за таксите, които се събират от КРС, приета от Министерския съвет по предложение на Комисията. Посочените такси включват и годишната такса за използване на радиочестотен спектър след регистрацията (чл. 140, ал. 5, т. 1, във връзка с чл. 66а, ал. 2 и чл. 143 от ЗЕС).

Същевременно, на основание чл. 66а, ал. 3 от ЗЕС предмет на настоящите Правила е само използването на радиочестотния спектър след регистрацията.

Законовата делегация е изрична – размерът на посочените такси, вкл. и начинът на формирането им, могат да бъдат предмет само на тарифата по чл. 147 от ЗЕС, но не и на настоящите Правила.

Алтернативно, в случай че не приемете предложението ни за изменение на ал. 2 на чл. 11, считаме че така представеният в Проекта начин на формиране на годишната такса е неясен и би създал редица проблеми при практическото му прилагане, вкл. и за самата Комисия.

В допълнение към мотивите ни по т. 1 от общите коментари по Проекта, считаме че критерият „период на използване“ следва да бъде ограничен до съответната година, за която се заплаща таксата. Последното произтича от динамичните планове за развитие на мрежите на предприятията, които са свързани с непрекъснатото закриване на действащи радиорелейни участъци, но и добавянето на нови такива. Не е логично размерът на таксата за съответната година да бъде формиран за период на използване извън конкретната година, за която се дължи годишната такса.

5. Алинея 3 на чл. 12 да отпадне.

Мотиви: Предвидената в посочената разпоредба от Проекта еднократна такса при подаване на заявлението дублира еднократната административна такса за разглеждане на заявлението, предвидена в чл. 11, ал. 1, т. 1 от Проекта. В случая става дума за една и съща административна услуга, предоставяна от Комисията.

Наред с това, таксата по чл. 11, ал. 1, т. 1 от Проекта правилно е посочено, че е административна такава, а не такса за предоставяне на индивидуални права за ползване на ограничен ресурс, тъй като такава такса е предвидена в закона само за издаване на разрешение за ползване на ограничен ресурс (чл. 140, ал. 1 от ЗЕС), но не е предвидена за регистрацията на такъв ресурс. В този смисъл, посочената такса може да включва само разходи за труд и материали в съответствие с чл. 142, ал. 1 от ЗЕС.

6. В чл. 13 от Проекта думата „обстоятелствата“ да бъде заменена с изрази „приложимите обстоятелства“.

Мотиви: Член 85, ал. 3 от ЗЕС предвижда, че *Комисията отказва регистрацията, когато са налице обстоятелствата по чл. 84, ал. 1*. Считаме че действително посочените обстоятелства са приложими на общо основание, но с изключение на това по т. 1 от посочената разпоредба – *когато не е налице свободен ограничен ресурс, включително когато не е координиран на национално или когато е необходимо, на международно ниво*.

Посоченото обстоятелство не кореспондира с регистрационния характер на разглеждания режим, респ. със задължението на заявителя по чл. 7 от Проекта да провери възможностите за реализация на желаната мрежа чрез съпоставка с техническите параметри на регистрираните в

публичния регистър мрежи, както и да установи работната честота, техническите и географски характеристики на желаната мрежа, така че същата по никакъв начин да не предизвиква смущения в регистрираните електронни съобщителни мрежи (чл. 8 от Проекта).

7. В чл. 14 да бъде да бъде добавено второ изречение със следната редакция: „За предоставяния до влизането в сила на Правилата радиочестотен спектър се прилага редът, предвиден в Преходните и заключителни разпоредби“.

Мотиви: Реферираме към мотивите ни по т. 2 от общите коментари по Проекта.

8. В изр. второ на чл. 19 от Проекта да отпадне изразът „и след заплащане на дължимите такси от заявителя“.

Мотиви: В ЗЕС не са предвидени такси за изменение на регистрацията на радиочестотен спектър. Предвидената в чл. 140, ал. 3 от ЗЕС еднократна такса за изменение и допълнение се отнася само до разрешенията за ползване на радиочестотен спектър, но не и за регистрацията на такъв.

В чл. 85, ал. 14 от ЗЕС, предвиждащ реда за извършване на изменение регистрацията, също не е предвидена подобна такса.

Такса за изменение на вече направена регистрация не е предвидена дори и в чл. 11, ал. 1 от самия Проект, която урежда всички видовете такси, които са дължими в процедурата за регистрация, дори и алтернативната такава такса за издаване на удостоверение за регистрация.

9. Изречение второ на чл. 21 да отпадне.

Мотиви: Считаме че систематичното място на посоченото правило е в Раздел II „Условия за използване на радиочестотния спектър и технически параметри“, тъй като касае начина на използване на радиочестотния спектър. Предвид последното, по-горе сме предложили нова редакция на чл. 6, ал. 5 от Правилата.

10. Член 22 от Проекта да придобие следната редакция:

„В случаите на сезиране по чл. 6, ал. 5 Комисията извършва проверка и при необходимост дава съответните препоръки.“

Мотиви: Предложението е с цел яснота и визира случаите на сезиране на КРС по реда на предложената от нас нова редакция на ал. 5 на чл. 6 от Правилата. При необходимост КРС следва да даде съответните препоръки, отчитайки законовите правомощия на органите на държавния здравен контрол, по-специално на регионалните здравни инспекции по чл. 15, ал. 1, т. 1, чл. 19, ал. 2 и чл. 38, ал. 1 от Закона за здравето.

11. Да бъде създадена Преходна разпоредба със следната редакция:

„§ 1. В едномесечен срок, считано от датата на влизане в сила на Правилата, Комисията служебно регистрира в регистъра по чл. 3, ал. 1 лицата, на които с разрешение е предоставен за ползване индивидуално определен ограничен ресурс - радиочестотен спектър, който вече подлежи на регистрация по настоящите Правила.“

Мотиви: Реферираме към мотивите ни по т. 2 от общите коментари по Проекта.

12. Забележката към Приложение № 1 към чл. 2 „Радиочестотни ленти и технически параметри на електронните съобщителни мрежи, ползващи радиочестотен спектър след регистрация“ да придобие следната редакция:

„Забележка: за типа мрежи „точка към точка“ се подава заявление за изменение за всеки един радиорелеен участък или група от участъци, когато се подава общо заявление.“

Мотиви: Реферираме към мотивите ни по т. 1 от общите коментари по Проекта. Допълнително считаме, че в случаите на изменение, касаещо не един, а няколко участъка, което *arpropos* представлява правилото на практика, следва да се подава общо заявление с подробно описание на посочените участъци, а не няколко такива заявления едновременно.

13. В Приложение № 2 към чл. 3 „Съдържание на публичния регистър за мрежи, които ползват радиочестотен спектър след регистрация“ изразът „за мрежи“ да бъде заменен с „на лицата“.

Мотиви: Предложението е с цел съответствие на Правилата с чл. 33, ал. 1, т. 3 от ЗЕС, предвиждащ, че *Комисията създава и поддържа публични регистри на **лицата**, които са регистрирани за ползване на радиочестотен спектър.*

Допълнително реферираме към мотивите ни по т. 1 от общите коментари по Проекта.

14.В Приложенията към Правилата да бъде създадено ново Приложение № 3 към чл. 7 „Образец на заявление за регистрация/изменение на регистрация в Публичния регистър на лицата, които ползват радиочестотен спектър след регистрация“.

Мотиви: Реферираме към мотивите ни по. т. 2.

С уважение,

Йоанна Илчовска
Пълномощник на
„Цетин България“ ЕАД